Wikipédia

Inuktitut nyelv

A Wikipédiából, a szabad enciklopédiából

Az **inuktitut nyelv** vagy **kelet-kanadai inuit nyelv** (saját nevén ᐃᓄᒃᑎᑐᑦ) a Kanadában beszélt inuit nyelvváltozatok összefoglaló neve, mindazon nyelvváltozatoké, melyet a erdőhatártól északra beszélnek, beleértve Újfundland és Labrador, Quebec tartományokat, Manitoba északkeleti részét, Nunavutot, az Északnyugati Területeket és a Jeges-tenger partvidékét.

Az inuktituot Nunavut és az Északnyugati Területek hivatalos nyelvévé nyilvánították, Quebec északi részén is hivatalosan használható, valamint a Labrador-félsziget inuitok által lakott részén is használható. A 2006-os kanadai népszámlálás szerint mintegy 35 000 inuktitut beszélő él Kanadában, köztük 200-an a hagyományos inuktitut területeken kívül élnek.

Inuktitut nyelv

ᐃᓄᒃᑎᑐᑦ, Inuktitut, Inuttitut, Inuktitun, Inuinnaqtun, Inuttut és más helyi nevek

Beszélik	Kanada
Terület	Észak-Amerika
Beszélők száma	35 000 körül fő
Nyelvcsalád	Eszkimó-aleut nyelvcsalád Inuit nyelvek
Írásrendszer	Latin írás, Cree írás
Hivatalos állapot	
Hivatalos	Nunavut
Nyelvkódok	
ISO 639-1	iu
ISO 639-2	iku

 A Wikimédia Commons tartalmaz *ᐃᓄᒃᑎᑐᑦ, Inuktitut, Inuttitut, Inuktitun, Inuinnaqtun, Inuttut és más helyi nevek* témájú médiaállományokat.

Tartalomjegyzék

Nyelvjárások

Az inuktitut nyelvjárások

Északnyugati Területek és Yukon

Az inuktitut nyelv helyi változatát az Északnyugati Területek *inuvialuitnak* hívják. A Mackenzie folyó északi folyásánál, a jeges-tengeri partvidéken, a Yukon mentén, a Banks-szigeten és a Victoria-sziget egy részén beszélik. Az Északnyugati Területek többi inuktitut nyelvváltozatát együttesen *inuvialuktunnak* hívják. Az inuvialuktun nyelvváltozatok komolyan veszélyeztetett nyelvváltozatok, az angol vált a közösség nyelvévé az utóbbi időben. Az *Inuvialuit Cultural Resource Centre* kutatásai szerint a mintegy 4000 inuvialuit beszélő 10%-a használja az inuktitut valamilyen formáját, és csak 4%-uk használja azt otthon.

Nunavut

Nunavut képezi az inuktitut világ legnagyobb hányadát. Nunavut hivatalos nyelvei az angol, a francia, az inuktitut és az inuinnaqtun. Az *inuktitut* kifejezést e két utóbbi nyelvre együtt is szokták használni. Nunavutban mintegy 24 000 inuit él, akiknek 80%-a (a 2001-es népszámlálás szerint) használja az inuktitutot. A legnagyobb helyi változatok:

- *Inuinnaqtun*
- *Natsilingmiutut*
- *Kivallirmiutut*
- *Aivilingmiutut*
- *Qikiqtaaluk uannangani* (északi-baffini)
- *Qikiqtaaluk nigiani* (dél-baffini)

Nunavik

Nunavik Quebec északi, inuitok által lakott része. Mintegy 12 000 inuit lakik ott, a 2001-es népszámlálás szerint 90%-uk használja az inuktitut nyelvet. Az ott használt változatot *nunavimmiutitutnak* hívják. Ebben a nyelvjárásban az inuktitut nyelvet *inuttitutnak* nevezik.

Nunatsiavut

A nunatsiavuti nyelvjárást *nunatsiavummiututnak* vagy *labradorimiututnak* nevezik, ugyanis a Labrador-félsziget északi részén beszélik. Ennek a nyelvváltozatnak a többiekétől eltérő írásrendszere van, melyet német misszionáriusok alkottak az 1760-as években. A saját nyelvüket *inuttutnak* hívják.

Írás

Az inuktitut nyelvet többféle módon írják. Létezik latin betűs írása is, valamint egy cree szótagírás is szolgál a nyelv leírására, melyet James Evans misszionárius alkotott meg és az Inuit kulturális intézet az 1970-es években fogadott el. Az alaszkai, a labradori és a grönlandi inuitok, az inuvialuit és az inuinnaqtun beszélők a latin betűs írást használják, a többiek ezt a cree alapú szótagírást.

Fordítás

- Ez a szócikk részben vagy egészben az *Inuktitut* című angol Wikipédia-szócikk ezen változatának (https://en.wikipedia.org/wiki/Inuktitut?oldid=249919366) fordításán alapul. Az eredeti cikk szerkesztőit annak laptörténete sorolja fel.

ᐃ ᐄ	i	ᐅ ᐆ	u	ᐊ ᐋ	a	ᐦ	h
ᐱ ᐲ	pi	ᐳ ᐴ	pu	ᐸ ᐹ	pa	ᑉ	p
ᑎ ᑏ	ti	ᑐ ᑑ	tu	ᑕ ᑖ	ta	ᑦ	t
ᑭ ᑮ	ki	ᑯ ᑰ	ku	ᑲ ᑳ	ka	ᒃ	k
ᒋ ᒌ	gi	ᒍ ᒎ	gu	ᒐ ᒑ	ga	ᒡ	g
ᒥ ᒦ	mi	ᒧ ᒨ	mu	ᒪ ᒫ	ma	ᒻ	m
ᓂ ᓃ	ni	ᓄ ᓅ	nu	ᓇ ᓈ	na	ᓐ	n
ᓯ ᓰ	si	ᓱ ᓲ	su	ᓴ ᓵ	sa	ᔅ	s
ᓕ ᓖ	li	ᓗ ᓘ	lu	ᓚ ᓛ	la	ᓪ	l
ᔨ ᔩ	ji	ᔪ ᔫ	ju	ᔭ ᔮ	ja	ᔾ	j
ᕕ ᕖ	vi	ᕗ ᕘ	vu	ᕙ ᕚ	va	ᕝ	v
ᕆ ᕇ	ri	ᕈ ᕉ	ru	ᕋ ᕌ	ra	ᕐ	r
ᕿ ᖀ	qi	ᖁ ᖂ	qu	ᖃ ᖄ	qa	ᖅ	q
ᖏ ᖐ	ngi	ᖑ ᖒ	ngu	ᖓ ᖔ	nga	ᖕ	ng
ᙱ ᙲ	nngi	ᙳ ᙴ	nngu	ᙵ ᙶ	nnga	ᖖ	nng
ᖠ ᖡ	łi	ᖢ ᖣ	łu	ᖤ ᖥ	ła	ᖦ	ł

Az inuktitut nyelv szótagírása (titirausiq nutaaq). A ponttal ellátott karakterek hosszú magánhangzót jelölnek, latin átírásban a magánhangzók lehetnek kettőzve jelölve.
